

Hana Vostřesová: Premiéra Smetanovy opery Dalibor v Národním divadle z hlediska dobové kritiky

Oponentský posudek bakalářské práce

Hlavní snahou předložené bakalářské práce je ukázat, jak silně hudební kritika (v daném případě politicky orientovaná) ovlivňuje osud jevištního hudebního díla, konkrétně opery Dalibor. Proti tomu jistě nelze nic namítat: publikum (často usměrňované více či méně odbornou kritikou) je bezpochyby tím arbitrem, kdo určuje podobu hudby, a jsou-li v dané době podstatnými prvky veřejného hodnocení i otázky politické (což často bývají), pak se do přijetí či nepřijetí pochopitelně promítají. Demonstrace této skutečnosti na osudu jednoho hudebního díla během poměrně krátkého časového úseku je pro bakalářskou práci dobře zvoleným tématem. Téma je navíc vhodné i proto, že je pro něj k dispozici dostatek pramenů (přínejmenším pro psaní bakalářské práce).

Autorka strukturovala svou práci logicky: velmi stručně popsala osud opery Dalibor od počátku kompozičního procesu až po obnovenou premiéru v r. 1886 - po Smetanově smrti. Poté následují stručné „Definice klíčových pojmů“ (s. 8 – 11), kapitola poněkud podivná, neb jednak sestávající téměř jen z citací z literatury, a za druhé definující pojmy, které nejsou ani problematické, ani nejasné (hudební kritika, hudební drama).

Důležitá je jistě část o společensko-kulturním kontextu (s. 11 – 19). Poté následuje vlastní badatelský oddíl: kapitola o relevantních periodikách (s. 20 – 22) a uvedení všech významných kritik s komentáři (s. 23 – 47). Po stručném závěru následuje ještě krátký soupis literatury.

Pro hodnocení bakalářské práce vidím jako základní dva aspekty: a) Nakolik odráží zvládnutí formálních vědeckých postupů, a b) nakolik přináší nové poznatky, jakkoli drobné a přiměřené tomuto stupni studia.

Ad a) oproti minulé verzi, kterou jsem oponovala před nějakým časem, se sice zlepšila provázanost literatury, uvedené na konci práce, a vlastního textu, ale stále ještě tu postrádám kupříkladu údaje o zdrojích informací pro 2. kapitolu.

Ad b) Hlavní otázkou druhé oblasti je, na jaké úrovni lze čekat nové poznatky. Závěr práce vyznívá velmi vágně („Jeden z největších českých skladatelů totiž doplatil na svou pokrokovost a stal se „obětí“ konzervativních posluchačů a nepřejících kolegů... Boje o Smetanu měly silný politický podtext“), a je navíc notoricky známý. Ale nejen to: celý diskurz připomíná cca 60. léta a dříve, téměř jako by vypadla z úst či pera Zdeňka Nejedlého. Přitom se zablesklo několik (skrytých) myšlenek, např. různé hodnocení Wagnerovy reformy, role národnostního aspektu právě v otázce přijímání Wagnera, či koncept modernosti, tak zásadní pro mladočechy. Škoda, že zůstalo jen u náznaků – mohlo jít o napínavé čtení.

Vzhledem k výše uvedenému doporučuji práci k obhajobě s hodnocením slabší dvě.

PhDr. Zuzana Jurková, PhD.